

STATIONSWEG-WEST WOUDENBERG

toetsing aan de Flora- en faunawet

colofon

6 december 2013

- tekst	dr. A.J.M. Schenkeveld
- productie	bureau Schenkeveld Vistraat 1, 4101 AC Culemborg Telefoon: 0345- 534245, Mobiel: 06-28307831 Email: bramschenkeveld@ziggo.nl
- opdrachtgever	Koraal Vastgoed Genemuiden
-contactpersoon	Edwin Kuijpers van Koraal Vastgoed

Inleiding

De gemeente Woudenberg is van plan de bouw van 21 woningen aan de Stationsweg-West planologisch mogelijk te maken. Op dit moment staan op de betreffende kavel een aantal bedrijfsgebouwen, een oude kippenschuur en een woning gevestigd. Om ook het achterste gedeelte van het perceel geschikt te maken voor bewoning moet er een nieuw bestemmingsplan worden gemaakt. Als onderdeel van het bestemmingsplan wordt door buRO, bureau voor ruimtelijke ordening en advies te Amersfoort, een toelichting opgesteld.

Volgens de huidige wetgeving moet elke ruimtelijke ingreep getoetst worden aan de Flora- en faunawet. Deze toets is onderdeel van de toelichting bij het bestemmingsplan. Verder is het noodzakelijk dat voorafgaand aan de sloop, het grondverzet en de bouwactiviteiten de beschermde soorten, die het plangebied als (deel)habitat gebruiken te inventariseren en bij gebleken schade en overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora en faunawet (F&f-wet) hiervoor een verklaring van geen bedenkingen (Vvgb) in het kader van de omgevingsvergunning of (bij zwaardere gevolgen) ontheffing ex artikel 75 C van de F&f-wet aan te vragen.

De bouwkaavel ligt aan de vrijwel gesloten lintbebouwing aan de noordzijde van de Stationsweg-West op de hoek met de Laan 1940-1945 tussen het centrum en het oude station (zie figuur 1).

figuur 1: ligging plangebied (rood omcirkeld)

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt sedert 2002 de bescherming van een groot aantal planten- en diersoorten. Bij een ruimtelijke ingreep moet voor handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving bij de gemeente een vergunning worden aangevraagd. Deze vergunning is onderdeel van de omgevingsvergunning. De onderzoeksplicht rust bij de initiatiefnemer. Als uit het onderzoek blijkt dat er schade optreedt moet de gemeente om de vergunning te kunnen verlenen een verklaring van geen bedenkingen (Vvgb) bij het ministerie EL&I ophalen. Er worden 3 categorieën van bescherming (en daarmee toetsingskader) onderscheiden: streng beschermd – beschermd - algemeen. Om vergunning te krijgen in het geval van streng beschermde soorten zal de initiatiefnemer moeten aantonen dat er geen alternatief is en er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang.

In deze notitie wordt onderzocht in hoeverre de sloop, de nieuwbouw en het nieuwe (woon)gebruik in strijd zijn met de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. De natuurtoets is onderdeel van de toelichting bij het nieuwe bestemmingsplan. Verder wordt een uitspraak gedaan of er in het kader van

de omgevingsvergunning onderdeel handelingen met gevolgen voor beschermde planten- en diersoorten een verklaring van geen bedenkingen bij de Dienst Regelingen moet worden opgehaald.

N.b. De ingreep wordt alleen getoetst aan wetgeving op het gebied van soortbescherming. Gebiedsbescherming zoals o.a. vastgelegd in de nieuwe Natuurbeschermingswet (2005) is hier niet aan de orde, omdat het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied, Beschermd Natuurmonument Schoolsteegbosjes bij Leusden 4 km ver weg ligt, en wel in noordelijke richting.

Method

Op 27 november 2013 is het terrein bezocht om alle beschermde planten en dieren, die het plangebied en directe omgeving bewonen en gebruiken te inventariseren.

Daarnaast is in de literatuur en op internet gezocht naar gegevens over de verspreiding van bijzondere soorten in de (wijde) omgeving.

Natuurwaarde

Gebiedsbeschrijving

De Stationsweg-West is de oude weg tussen Woudenberg en Scherpenzeel over de hogere gronden van een oost-west liggende dekzandrug in het van oorsprong natte gebied van de Gelderse Vallei. Toen in de negentiende eeuw de spoorlijn tussen Amersfoort en Rhenen werd aangelegd en een station tussen Woudenberg en Scherpenzeel gebouwd ontstond er langs de weg bedrijvigheid en vestigden zich aan de Stationsweg allerlei kleine ondernemers. De huidige woning en een deel van de schuren en stallen zijn begin twintigste eeuw neergezet en als ensemble een mooi voorbeeld van een klein agrarisch bedrijf annex winkel. Gaandeweg de twintigste eeuw zijn er meer bedrijfsopstallen bijgebouwd. Laan 1940-1945 is pas eind zeventiger jaren van de vorige eeuw aangelegd. De laan met groenstrook vormt de oostgrens van het perceel. Aan de noordzijde ligt een greppel/sloot met daarlangs nog een oude elzenhaag, een restant van de oude, zeer fijnmazige perceelrandbeplanting rond Woudenberg.

Het maaiveld (mv) ligt op ca. 3,5 m +NAP. Aan de westzijde wordt het plangebied begrensd door een soortgelijk ensemble van woning aan de Stationsweg met bedrijfsgebouwen daar achter.

De oorspronkelijke bodem is een zogenaamde beekerdgrond met grondwatertrap III (GHG < 40 cm – mv, GLG 80-120 cm –mv).

De greppel/sloot is ten dele watervoerend. Het slootpeil lag d.d. 27 november 2013 op ca. 3 m +NAP.

Op dit moment bestaat het plangebied uit de kleine maar vrijstaande woning met rondom bestrating. De woning heeft 1-steens muren van baksteen, schuine daken afgedekt met keramische pannen, 2 schoorsteenkanalen en telt 2 verdiepingen. Naast de woning ligt een schapenweide. Achter de woning staan verschillende opstallen van hout of betonsteen (halfsteens). De schuur, die is opgebouwd met b2-blokken telt 2 verdiepingen. De schuine daken zijn afgedekt met golfplaat.

woning en groenstrook langs Laan 1940-1945

groenstrook Nijverheidsweg, elzenhaag en opstallen plangebied

In de groenstrook aan de oostzijde van het perceel staan 5 exemplaren Ruwe berk (Ø 25 cm) in een geschoren heesterborder/haag van gemengde samenstelling (o.a. Japanse kweepeer, zuurbes, meidoorn, dwergmispel, hulst en liguster). De elzenhaag bestaat uit ca. 20 knotbomen (Zwarte els).

Tussen de sloot met elzenhaag en de Nijverheidsweg ligt een strook kort gras met 3 exemplaren Ruwe berk (Ø 25 cm) en een lage heesterborder met vuurdoorn.

Flora

Het gras van de schapenweide en het korte gras van het plantsoen en de voortuin wordt heel intensief gebruikt/beheerd. Het vegetatietype betreft de Rompgemeenschap van Ruw beemdgras en Engels raaigras (12RG01)¹. Karakteristiek zijn Engels raaigras, Gestreepte witbol, Kropaar, Madelief, Paarse dovenetel, Straatgras, Vogelmuur.

In de noordoosthoek en langs de elzenhaag staan vooral zoomsoorten van de Zevenblad-associatie (33Aa05) zoals Aalbes, Brede stekelvaren, Gewone braam, Gewone esdoorn, Klimop, Mannetjesvaren, Ridderzuring, Stinkende gouwe, Wilde lijsterbes, Zevenblad.

Er zijn geen beschermde of bedreigde plantensoorten aangetroffen.

Vogels

Tijdens het veldbezoek d.d. 27 november 2013 zijn de volgende soorten waargenomen: Ekster, Gaai, Heggenmus, Houtduif, Kauw, Kokmeeuw, Koolmees, Merel, Roodborst, Spreeuw, Turkse tortel, Vink, Winterkoning, Zwarte kraai. Opvallend is de afwezigheid van Huismus. De andere waargenomen stadsvogel Spreeuw betrof een flinke groep (> 20 stuks) wintergasten. In de nok van de aangrenzende woning op de Nijverheidsweg zijn meststrepen van waarschijnlijk Gierzwaluw gezien. Hier zit waarschijnlijk een (jaarrond beschermd) nest.

In de opstallen zelf zijn geen oude nesten of andere sporen van stadsvogels als Gierzwaluw, Huismus, Spreeuw gezien. De oude kippenschuur, makkelijk toegankelijk en met een rietmatten zoldering, lijkt heel geschikt voor Huismus, maar ook hier geen sporen. De schoorsteenkanalen van het woonhuis dragen zogenaamde kraaienkapen en zijn daarmee ontoegankelijk als nestplek voor Kauw. Onder de strakke dakpannen (tuile du nord ?) van de woning is weinig ruimte voor bijvoorbeeld Huismus of Spreeuw.

In de beplanting rondom het plangebied zijn oude nesten van Merel, Winterkoning en Heggenmus aangetroffen.

Alle vogelsoorten zijn beschermd en broedend op het nest zelfs streng beschermd.

Daarnaast zijn van Ekster (categorie 5), Spreeuw (categorie 5) en Zwarte kraai (categorie 5) ook de nesten jaarrond beschermd. Van de categorie 5-soorten wordt verondersteld, dat exemplaren weliswaar vaak terugkeren naar het oude nest, maar dat ze ook over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Houtduif (als wild), Ekster, Kauw, Spreeuw en Zwarte kraai (bij schade) mogen in bepaalde perioden of op bepaalde plekken bejaagd worden.

kippenschuur met rietmattenzoldering

woonhuis met strakke dakpannen en bekapte schoorsteenkanalen

Zoogdieren

Er zijn in het plangebied zelfs geen sporen van niet beschermde zoogdiersoorten als Bruine rat en Huismuis aangetroffen.

In de wijdere omgeving zijn alleen waarnemingen van Egel en Mol bekend (zie www.waarneming.nl). Deze soorten zijn algemeen beschermd (categorie 1).

¹ Schaminee, J. e.a., 1995-1999: De vegetatie van Nederland, deel !-V; Opulus Press, Leiden.

Er zijn vanwege het jaargetijde geen vleermuiswaarnemingen gedaan, maar de bebouwing van het plangebied lijkt vanwege het ontbreken van toegang van buitenaf en de afwezigheid van afgesloten ruimtes als spouwmuren en zolderingen alleen geschikt als (tijdelijke) verblijfplaats voor individuele exemplaren (onder pannen en achter rietmatten). Hiervan zijn geen sporen gevonden. Vleermuizen zijn streng beschermd (categorie 3).

Vissen, amfibieën en reptielen

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor deze soortengroepen.

Ongewervelde dieren

In de kippenschuur is alleen een oud wespennest aangetroffen.

In de omgeving zijn wel een flink aantal algemene dagvlindersoorten als Atalanta, Bont zandogje, Citroenvlinder, Dagpauwoog, Distelvlinder, Gehakelde aurelia, Groot dikkopje, Kleine vuurvlinder, Kleine vos, Klein geaderd witje, Klein koolwitje waargenomen (www.waarneming.nl). De rupsen van sommige soorten hiervan leven op de ook in het plangebied aanwezige Grote brandnetel.

Er zijn in een dergelijke stedelijke omgeving geen beschermde insectensoorten of andere beschermde ongewervelde dieren in het geding.

elzenhaag met varens in ondergroei

wespennest in kippenschuur

Conclusie

Het plangebied heeft voor zover met 1 veldbezoek is vast te stellen nauwelijks natuurwaarde. Alleen de oude elzenhaag met varens in de ondergroei en oude vogelnesten in de kruin is vermeldenswaard. Het is vrijwel uit te sluiten dat de bebouwing door streng beschermde diersoorten als Huismus, Gierzwaluw en Gewone dwergvleermuis als nestgelegenheid of (tijdelijke) verblijfplaats wordt gebruikt.

Discussie

De ruimtelijke ingreep betreft de sloop van de bestaande bebouwing en de nieuwbouw van 21 woningen.

De belangrijkste ecologische gevolgen van het initiatief hangen samen met de sloop van de bestaande bebouwing, het weghalen van beplanting, het grondverzet en het bouwen zelf. Het veranderd gebruik (wonen i.p.v. werken) wordt in deze stedelijke omgeving niet als ecologisch relevant beschouwd.

Omdat er geen beschermde of anderszins bijzondere soorten in het plangebied voorkomen zijn de ecologische gevolgen minimaal.

Vooraf ten behoeve van de ontsluiting van de woningen aan de Nijverheidsweg worden de elzenhaag en de heesterbolder met vuurdoorn aan de noordzijde van het plangebied opgeruimd. Bij het weghalen van de beplanting worden geen jaarrond beschermde nesten vernield of verstoord. De beplanting wordt wel door een aantal algemene tuin- en parkvogels zoals Merel en Heggenmus als nestgelegenheid gebruikt. Dit betreft dus geen categorie 1-4 beschermde nesten. Wel verbiedt artikel 12 het rapen van eieren en vernietigen van nesten. Dit betekent in de praktijk dat de bomen en struiken alleen buiten het broedseizoen (15 maart tot 15 juli) gekapt mogen worden. De betreffende stroken zijn vanwege hun hoogte en omvang niet belangrijk als vliegroute voor vleermuizen.

Bij het grondverzet en bouwrijp maken wordt ook de sloot/greppel gedempt. Deze wordt wellicht in het voorjaar gebruikt als voortplantingshabitat door de algemeen beschermde amfibiesoorten Gewone pad en Bruine kikker. Vanuit de eveneens in de Flora- en faunawet vastgelegde zorgplicht wordt daarom aanbevolen dit grondverzet daarom alleen buiten het voortplantingsseizoen (paren, eieren leggen opgroeien larven) te doen.

Tijdens de bouw treedt door lawaai, bouwlampen en uitstoot van vervuilende stoffen verstoring van de natuur in de omgeving op. De omvang hiervan is beperkt en reikt zeker niet tot de (beschermde) natuurgebieden in de omgeving. Verder zijn de (streng) beschermde soorten, die in de directe omgeving zijn waargenomen, minder gevoelig voor dergelijke verstoring.

Conclusie

Het initiatief heeft voor zover dat met 1 veldbezoek in de vroege winter valt te bepalen nauwelijks ecologische gevolgen. Er worden tijdens de sloop, de nieuwbouw en het veranderd gebruik geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden. Wel geldt als voorwaarde voor deze conclusie dat het opruimen van de beplanting buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli) gebeurt. Als aan bovenstaande voorwaarde wordt voldaan vormt de Flora- en faunawet geen belemmering voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

Verder wordt aanbevolen het dempen van de sloot aan de noordzijde buiten het voortplantingsseizoen van amfibieën (1 maart – 1 juli) te doen.